

rede Valgret til Landstinget. Dette synes mig at være uretfærdigt. Anvendelsen af Forholdstalsvalgmaaden taler meget for. Den giver Mindretallene Lejlighed til at blive repræsenterede, til at blive hørte. Der er imidlertid utvivlsomt ogsaa politiske Mangler ved den Repræsentation, som udgaa af Forholdstalsvalgmaaden, idet den næsten altid vil bringe det Resultat, som vi netop se de uheldige Følger af ved den Sæmmensætning, det nuværende Folketing har, nemlig en meget splittet Repræsentation. Samtidig med, at hvert Mindretal faar Adgang til at blive repræsenteret, maa den nødvendige Følge deraf blive, at der bliver en broget Sæmmensætning af Repræsentationen. Dette var naturligvis en overordentlig stor Fordel, hvis det var en Forsamling, som skulde mødes til akademiske Diskussioner. Saa vilde det være udmærket at have en saa fyldig Repræsentation af Talsmænd for alle Varianter af Anskuelse som muligt. Men naar man til sidst skal samle sig om at træffe Beslutninger og Afgørelser, har dog utvivlsomt det, at man ved Valg i Enmandskredse skaber Betingelser for, at de Anskuelse, som ere de overvejende i Befolkningen, kunne blive overvejende i Repræsentationen, sine Fordele. Ikke desto mindre er det iøjnefaldende, hvilken Sum af Retfærdighed der ligger i Anvendelsen af Forholdstalsvalgmaaden.

Men vil man anvende Forholdstalsvalg til den ene Del af Repræsentationen for derved at give Mindretallene Adgang til at blive repræsenterede, kan man dog ikke fastholde Kravet om, at der tillige skal være fortrinsvis Adgang til Repræsentation for et særligt Mindretal indenfor Befolkningen i det andet Ting. Naar man kræver i Retfærdighedens Navn Anvendelse af Forholdstalsvalg til Folketinget, maa man nødvendigvis, behersket af den samme Retfærdighedsfølelse, kræve Afskaffelse af den privilegerede Valgret til Landstinget. Naar man vil have en ligelig Repræsentation i Folketinget af alle Anskuelse efter den forholdsmaessige Tilslutning, de have i Befolkningen, kan man ikke fastholde Kravet om, at det særlige Mindretal, som repræsenteres paa Landet af Godsejerne, i Byerne af dem med de forholdsvis store Indtægter, skal have fortrinsvis Adgang til at blive repræsenteret i Landstinget. Naar man vil have alle Mindretallene repræsenterede i Folketinget ved Forholdstalsvalgmaaden, er det fuldkommen ubegrundet at kræve, at Godsejerne Landet over hver for sig skulde have lige saa megen Valgret til

Landstinget som alle de andre Beboere i en hel Kommune.

Det forekommer mig derfor, at det Tilbud fra dette Ting, som Delegationen stiller, det, der gaar ud paa at aabne Adgang til Anvendelse af Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget og samtidig bevare den privilegerede Valgret til Landstinget, er der ikke nogen Grund til at forhandle videre om i den øjeblikkelige politiske Situation.

Hvis de Ændringsforslag, som ere stillede af mine ærede Meningsfæller i dette høje Ting, bleve vedtagne, vilde der være gennemført et Forslag om Anvendelse af Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget og om Afskaffelse af den privilegerede Valgret til Landstinget, og det vilde være et Forfatningsforslag, som der var god Mening i at sende op til Landstinget og forsøge en Forhandling med dette om. Og ingen skal sige saa bestemt, at denne Forhandling ikke kunde føre til et Resultat, ogsaa ad Forhandlingens Vej. Man faar det bestemte Indtryk, at der ogsaa oppe i Landstinget er en stærk Følelse af, at de Privilegier, paa hvilke det sidder, ere uretfærdige, og at det i vore Dage er uforsvarligt og ubegrundet at opretholde disse Privilegier. Dersom vi gaa til en Forhandling med Landstinget om at afskaffe dem, er der derfor al Grund til at tro, at man hos Landstinget vil møde den Opfattelse, at Retfærdighed og Billighed tale for, at Landstinget maa indlade sig paa en saadan Forhandling og gøre det paa en saadan Maade, at der ogsaa kan forventes et Resultat deraf. Man maa jo huske paa, at de Privilegier, paa hvilke den nuværende Sæmmensætning af Landstinget hviler, ere uretfærdige Privilegier, som det er lykkedes Overklassen i dette Land at anmasse sig paa et Tidspunkt, da Nationens Kræfter vare brudte som Følge af en ulykkelig Krig. At opretholde dem nu, over 40 Aar efter, at disse Ulykker ere overgaaede Nationen, er ganske ugrundet og fuldstændig uretfærdigt, og at tage en Forhandling op nu om at afskaffe dem er saa betimeligt og naturligt, at jeg ikke kan forstaa, hvorfor nogen vil modsætte sig det.

Jeg maa indtrængende anbefale, at man vedtager de her i dette Ting til tredje Behandling stillede Forslag, som ville tilvejebringe et Forfatningsforslag, der gaar ud paa at aabne Muligheden for Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse til Folketinget og Afskaffelse af den privilegerede Valgret til Landstinget. Derved er der et Grund-